
UW WATERSCHAP

Adres Steenbokstraat 10
Postbus 4142
7320 AC Apeldoorn

Telefoon (055) 527 29 11

E-Mail info@vallei-veluwe.nl

Website www.vallei-veluwe.nl

Verslag informatiebijeenkomst bronput

Rietkampen 24 januari 2018

Herziene versie 13-02-2018

Besprekingsverslag

Datum 24 januari 2018

Aanwezig Zie verslag

Afwezig -

Kopie aan Aan- en afwezig

Opgemaakt door Annet Les

Volgende
vergadering

Aanwezigen:

Ruim 40 bewoners uit de wijk Rietkampen, Gerard Hartman (projectleider Waterschap Vallei en Veluwe), Renate van Dijk (consultant Tauw), Liesbet Timan (beleidsmedewerker water gemeente Ede), Jaap Doude van Troostwijk (jurist Waterschap Vallei en Veluwe), Wilma van Wensem (communicatieadviseur gemeente Ede), Leon Meijer (wethouder gemeente Ede), Frans ter Maten (heemraad Waterschap Vallei en Veluwe) Sita Hes (voorzitter), Annet Les (communicatieadviseur Waterschap Vallei en Veluwe, verslaglegging).

Welkom

Voorzitter Sita Hes heet iedereen welkom. Net zoals op de informatiebijeenkomst op 29 juni 2017 zijn er zo'n 40 bewoners uit de Rietkampen op deze avond aanwezig. Deze bijeenkomst is georganiseerd om de resultaten bekend te maken van de zogenoemde 'zettingsonderzoeken' die het laatste half jaar hebben plaatsgevonden. Daarnaast is er de mogelijkheid om vragen te stellen door bewoners. Nader onderzoek was noodzakelijk om duidelijkheid te krijgen over de mate van inklinking van de bodem op het moment dat er grondwater wordt onttrokken in de wijk Rietkampen. Tijdens de vorige bijeenkomst hebben bewoners hun zorgen geuit over de eventuele effecten en de kans op schade die op zouden kunnen treden als er water langdurig wordt opgepompt via een bronput. In het vorige onderzoek van medio 2017 ging men er nog vanuit dat de bodem door het oppompen van het vervuilde grondwater 15 millimeter zou inklinken.

Na het woord van de voorzitter heet wethouder Leon Meijer iedereen van harte welkom. Hij geeft aan dat hij zich ervan bewust is dat, hoewel de Enkafabriek allang niet meer bestaat, juist de bewoners van de Rietkampen worden geraakt door de grondwatervervuiling. De bewoners hebben nooit op het terrein van de voormalige

fabriek gewoond, maar hebben wel de lasten van het vervuilde grondwater. Dit grondwater verplaatst zich richting de wijk Rietkampen. Leon Meijer nodigt iedereen uit om deze avond vragen te stellen en hij benadrukt dat er hoe dan ook gezocht wordt naar de minst slechte oplossing die schade aan derden uitsluit. "Het gaat er ons om dat we risico's willen vermijden én toch het probleem willen oplossen," aldus Leon Meijer.

Presentaties

Presentatie Gerard Hartman – projectleider (volledige presentatie: zie website).

Gerard Hartman gaat in zijn presentatie in op de bron van het probleem. Het vervuilde water is afkomstig van het voormalige Enkaterrein, dat jaren geleden is gesaneerd en omgevormd tot woongebied. Het gaat om vervuild water dat zich bevindt op grote diepte, tussen de 20 en 40 meter, en zich verplaatst in westelijke richting onder de wijken Rietkampen en Maandereng. De vervuiling bestaat uit sulfaat. Sulfaat is opgebouwd uit zwavel en zuurstof.

Het vervuilde water dat nu onder de grond zit komt door diepdrainages omhoog en komt vervolgens in de vijvers en singels terecht. Het is de bedoeling om dit grondwater – voordat het in de diepdrainages terecht komt – op te pompen en vervolgens af te voeren. Daarvoor is het noodzakelijk dat er in de wijk een bronput wordt geplaatst. Op deze wijze kan het systeem van diepdrainages voor de beheersing van de grondwaterstand in de Rietkampen in stand blijven, zonder dat het oppervlaktewater wordt belast met sulfaat.

Het afgelopen jaar is er veel onderzoek gedaan naar de gedragingen van de bodem bij het oppompen van water. Aanvankelijk was het idee om grondwater op te pompen uit alle lagen. Het blijkt nu dat er – door alleen onder de veenlaag water op te pompen – nauwelijks sprake is van inklinking van de bodem. Gerard Hartman geeft aan dat, nu berekend is dat er in de bodem maximaal 3 millimeter inklinking ontstaat, er geen schade aan bebouwing zal ontstaan door het oppompen van water.

Presentatie Renate van Dijk – Tauw (volledige presentatie en samenvatting: zie website)

Renate gaat specifiek in op de bodemonderzoeken die zijn verricht in het afgelopen half jaar. De onderzoeksvraag was: hoe kunnen we grondwater in de Rietkampen oppompen, zonder risico op schade als gevolg van inklinking? Het vooronderzoek in juni 2017 liet zien dat er een mogelijkheid zou zijn dat bodem 15 millimeter zou inklinken en dat er daardoor een kleine kans op schade was. De samenwerkende partijen willen dat niet. Daarnaast hebben de bewoners van de Rietkampen in juni 2017 ook hun zorgen geuit, vandaar dat Tauw nader onderzoek heeft gedaan.

De uitkomst van dit onderzoek heeft nieuwe inzichten opgeleverd. Door op een andere manier grondwater op te pompen, ontstaan er andere effecten:

- ✓ We gaan uitsluitend grondwater oppompen dieper dan 12 meter onder maaiveld, dat wil zeggen: alleen onder de veenlagen.
- ✓ We pompen grondwater op in een lagere hoeveelheid.

- ✓ We verplaatsen de bronput iets in westelijke richting naar het park, verder van de bebouwing.

Door deze maatregelen uit te voeren zal de bodem slechts 3 millimeter inklinken en dit heeft geen nadelig effect op de bebouwing. Er zal geen schade ontstaan door grondwateronttrekking in deze wijk.

Vervolg presentatie Gerard Harman: hoe nu verder?

De vergunningaanvraag voor grondwateronttrekking zal naar verwachting vóór de zomer 2018 plaatsvinden. Deze procedure biedt de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. Ook is beroep mogelijk tegen het genomen besluit. Bewoners worden daarover ruim van te voren in kennis gesteld.

De voorlopige planning ziet er als volgt uit:

- ✓ Aanvragen onttrekkingsvergunning en lozingsvergunning: heden tot mei 2018
- ✓ Bepalen hoe we het bewakingsproces gaan inrichten: komende weken. Van juni tot september 2018 wordt het monitoringsplan opgesteld dat bij de vergunningaanvraag wordt gevoegd. De uitvoering hiervan zal pas na de aanbesteding starten
- ✓ Aanbestedingstraject: juni – september 2018
- ✓ Start uitvoering: eind 2018
- ✓ Project is klaar in: 2019

Vragen van de bewoners n.a.v. de presentaties

De VVE's Cannenburgh en Esschenburg hebben vragen ook schriftelijk ingediend. De antwoorden zijn in versie 2 van het verslag aangevuld en gemarkeerd met VVE:

1. Wat is er met de Enkasloot gebeurd?

De Enkasloot is gesaneerd. De vervuilde grond is weggehaald. Gedeelten zijn vervangen door een buisleiding (duiker).

2. Waarom begint u op 12 meter het vervuilde water op te pompen?

Het gaat erom dat het oppompen onder de veenlaag gebeurt en dat de ondiepe grondwaterstand veel minder wordt beïnvloed. In combinatie met nog een aantal andere maatregelen (minder grondwater oppompen en de bronput verplaatsen in westelijke richting) leidt dit tot minder inklinking.

3. Is er nog een andere oplossing: bijvoorbeeld water zuiveren in plaats van oppompen?

Zelf zouden we dat ook het liefst willen, maar na uitvoering onderzoek (TAUW en KWR) is gebleken dat schoonmaken van het water op de huidige locatie in verhouding weinig oplevert en in verhouding erg duur is. Overigens moeten we ook in dat geval water oppompen.

Mochten er gaandeweg nieuwe technieken op de markt komen, dan zullen wij zeker overwegen om die te gebruiken als dit mogelijk is.

4. Hoever staat de put van de bebouwing?

De put staat zover mogelijk van de omliggende bebouwing: circa 30 meter.

5. Hoe ziet zo'n bronput eruit?

Het ziet eruit als een putdeksel in de grond, langs de weg staat een elektrakast, die pomp van stroom voorziet.

6. Wat gebeurt er als er toch een soort breuk in de grond ontstaat en water uit de ondergrond doorsijpelt naar de bovenste laag?

We zijn nu al uitgegaan van de meest ongunstige situatie. We willen ons namelijk niet rijk rekenen. Daarnaast is er ons alles aan gelegen dat we de grondwaterstand goed in beeld hebben. We blijven die grondwaterstand continu volgen (monitoren). Mocht er onverwachts toch iets anders in de grond gebeuren, dan kunnen wij hier snel op reageren.

VVE: Reageren kan bijvoorbeeld door de af te pompen hoeveelheid langzamer op te bouwen waardoor de spanningen niet te hoog oplopen. Overigens zijn er in onze berekeningen al "lekkages" opgenomen. Daarom achten wij de kans zeer klein dat dit nodig is.

7. Wat als er toch schade ontstaat?

Bewoners kunnen in dat geval terecht bij het waterschap.

8. Gebeurt de inklinking van de bodem onder de hele wijk of alleen ter plaatse?

In Nederland is de bodem continu enige millimeters in beweging, waar je ook komt. Als er in deze situatie inklinking plaatsvindt, dan gebeurt dat over een groter oppervlak (waar een zettingsgevoelige laag voorkomt en de grondwaterstand wordt verlaagd. De berekende 3 millimeter is op 30 meter van de bronput. Op grotere afstand wordt het steeds minder.

9. Kunnen jullie niet gewoon water aanvullen op plekken waar de inklinking ontstaat?

We pompen in deze situatie grondwater op om de grondwaterverontreiniging af te vangen. Het grondwater aanvullen kan wel, maar dan niet te dicht bij de bronput omdat anders de verontreiniging niet meer wordt afgevangen. Verder moet er voor aanvulling water beschikbaar zijn. Bij bijvoorbeeld bouwputbemaling wordt het opgepompte water opnieuw geïnfiltreerd. In deze situatie is het opgepompte grondwater daarvoor niet geschikt vanwege de verontreiniging.

Na de laatste berekeningen is er geen aanleiding om maatregelen te treffen om inklinking te voorkomen.

10. Waarom gaan jullie water oppompen in een woonwijk en niet naast de snelweg?

Het is van belang dat we een locatie kiezen aan de kop van de pluim, zodat we het water daar volledig op kunnen vangen. Bij de snelweg is dat geen optie.

Bovendien: hoe verder we deze put verplaatsen, hoe langer we het systeem van diepdrainages in de wijk Rietkampen moeten afkoppelen van het oppervlaktewatersysteem. Dit heeft nadelige consequenties voor het functioneren van het oppervlaktewatersysteem.

11. Verwachten jullie schade?

Nee, bij 3 millimeter inklinken van de bodem verwachten wij geen schade.

12. Vorige keer was bureau Hanselman aanwezig. Waarom nu niet?

Bureau Hanselman heeft geadviseerd gedurende deze fase en heeft de berekeningen gezien. Hanselman is niet aanwezig op de informatieavond, omdat bij de berekende inklinking geen schade wordt voorspeld.

Verder in dit traject blijft bureau Hanselman wel betrokken om de 0-meting te doen en daarna periodiek de herhalingsmetingen.

13. Is dit niet een 'mooi-weer-verhaal'? Van 15 millimeter naar 3 millimeter. Wat is er feitelijk veranderd?

Het verschil is dat we in juni te maken hadden met een globaal vooronderzoek. Het afgelopen half jaar hebben we gedetailleerd onderzoek gedaan naar de mogelijkheid om op een andere manier grondwater te gaan onttrekken. Het blijkt nu dat dat mogelijk is:

- ✓ We gaan uitsluitend grondwater oppompen dieper dan 12 meter onder maaiveld (onder de veenlagen).
- ✓ We pompen grondwater op in een lagere hoeveelheid.
- ✓ We verplaatsen de bronput in westelijke richting naar het park, iets verder van de bebouwing.

Door deze aanpak ontstaat er slechts 3 mm inklinking van de bodem en daardoor geen schade aan huizen.

Het waterschap heeft ervoor gekozen bewoners gedurende het proces steeds mee te nemen. In juni 2017 waren nog niet alle gegevens bekend, omdat er nog nader onderzoek moest plaatsvinden.

14. Jullie zeggen geen schade te 'verwachten'. Dan kan er toch nog steeds iets misgaan?

Het is een verwachting dat gebaseerd is op een modelberekening die al veel vaker is getest. We blijven de situatie continu monitoren (volgen), mocht er toch iets anders in de grond gebeuren, dan kunnen we snel reageren.

15. Is er een schadeprotocol?

Datum 24 januari 2018
Onderwerp Verslag informatiebijeenkomst bronput Rietkampen 24 januari 2018
Pagina 6 van 6

Nee, wij hebben een algemene schaderegeling. Voordat het oppompen van het grondwater start, vindt een opname van woningen in de directe omgeving plaats (nulmeting). Eventuele bestaande schades worden met foto's vastgelegd. Mocht blijken dat er later meer schades zijn ontstaan, dan kan hiermee een vergelijking worden gemaakt.

VVE: De meetmethode wordt afgestemd op de vereiste nauwkeurigheid. 0,1 mm nauwkeurigheid is goed haalbaar met de huidige apparatuur. Het plan van inmeten, fotograferen en monitoring zal op de website beschikbaar worden gesteld.

De partijen zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor eventuele schade. Het waterschap is aanspreekpunt voor de schade. Mocht u een schade willen melden, dan kunt u terecht bij één loket: Waterschap Vallei en Veluwe.